

Als verpleegkundige of verzorgende kun je te maken krijgen met patiënten en cliënten die moeilijk hanteerbaar, onbegrepen oftewel probleemgedrag vertonen. Hoe ga je om met deze patiënten en cliënten? Hoe kun je dit gedrag verhelderen én aanpakken? Hoe handel je bij agressie? Hoe onderscheid je depressieve gevoelens van een depressie? Helpt het toedienen van medicatie en zo ja, welke dan? Kortom: hoe kunnen we het onbegrepen gedrag beter leren begrijpen? Op deze en andere vragen krijg je het antwoord tijdens dit congres. Na afloop weet je onder meer:

- wat de achtergronden zijn van probleemgedrag
- wanneer er welke medicatie aan de behandeling toegevoegd kan worden
- wat de oorzaken en gevolgen zijn van (overmatig) alcoholgebruik
- welke interventies je kunt inzetten bij angst of een depressie
- wat je moet doen bij agressief gedrag
- wat een cultureel interview toevoegt aan het begrijpen van patiënten met een migrantenachtergrond
- hoe je erachter komt dat pijn, ongemak of onderliggend lichamelijk lijden de oorzaak is

Programma

- 09.30 uur **Ontvangst**
- 10.00 uur **Opening.** *Dagvoorzitter Marcellino Bogers*
- 10.15 uur **Probleemgedrag bij gebrek aan alternatief.** *Hans van Dam, docent en consulent hersenaandoeningen en eindigheidsvragen, Leusden*
 Alle gedrag is te herleiden tot de manier waarop onze hersenen werken. Even waar is dat geen enkel orgaan zo beïnvloedbaar is als onze hersenen. In ouderdom neemt die invloed tegelijk af en toe. Tijdens deze presentatie proberen we een eerste praktische ordening aan te brengen.
- 10.35 uur **Medicatiebeleid bij onbegrepen gedrag.** *Chiara van Rodijnen, apotheker ouderenzorg, Thio Pharma, Maassluis en eigenaar Apotakecare*
 Tijdens deze lezing wordt ingegaan op de zin en onzin van medicatie bij onbegrepen in de ouderenzorg, waarbij verwezen wordt naar de vernieuwde richtlijn Probleemgedrag bij ouderen en praktijkvoorbeelden worden aangehaald.
- 10.55 uur **Alcoholgebruik bij ouderen.** *Myra van Heeringen, AIOS verslavingsgeneeskunde, Jellinek, Amsterdam*
 Hoe vaak en hoe veel drinken ouderen nou eigenlijk? En waarom? En waarom moet je alert zijn op óf en hoeveel ze drinken? Tijdens deze presentatie gaan we in op de feiten & de cijfers.
- 11.15 uur **Pauze**
- 11.45 uur **Angst & depressie.** *Ronald Geelen, GZ-psycholoog, Thebe, Breda*
 Angst en depressie komen enorm veel voor, ook bij ouderen. Hoe onderscheid je angst en depressie van bijvoorbeeld beginnende dementie? Wanneer is er niet meer sprake van angstige of depressieve gevoelens maar van een stoornis? Deze presentatie gaat in op de oorzaken en symptomen.
- 12.10 uur **Waar komt die agressie toch vandaan?** *Hennie Snoeren, training en coaching voor ondersteuning en educatie aan professionals in de zorg, Tilburg*
 Wanneer kunnen wij als professionals agressie linken aan onbegrepen gedrag? Of is het juist een 'begrepen' reactie?
- 12.35 uur **Is onbekend ook onbegrepen?** *Jennifer van de Broeke, senior projectleider en adviseur Ouderen en gezondheid, Pharos, Utrecht*
 Hoe meer kennis je hebt van de (culturele) achtergrond van de cliënt, hoe beter je bepaald gedrag kunt begrijpen. Maar hoe kom je aan die kennis en welke vragen stel je dan?
- 13.00 uur **Lunch**
- 14.00 uur **Workshopronde 1**
- 15.00 uur **Pauze**
- 15.30 uur **Workshopronde 2**
- 16.30 uur **Borrel**

In de middag neem je deel aan twee van de volgende workshops:

W1. Lichamelijke oorzaken

Miran van Eijk, verpleegkundig specialist Geriatrie, Jeroen Bosch Ziekenhuis, Den Bosch

Bij een multifactoriële analyse van onbegrepen gedrag bij ouderen mogen lichamelijke oorzaken niet ontbreken. Deze kunnen vele oorzaken hebben als (onvoldoende erkende en daardoor onvoldoende behandelde) misselijkheid, kortademigheid, obstipatie, infectie, urineretentie, slaapproblemen, maar ook met geriatrische syndromen als delier, pijn, ondervoeding, vallen, duizeligheid, met (veranderingen in) medicijngebruik of met comorbide (psycho-)pathologie zoals een CVA, depressie, angststoornis. Complexe

problemen waar geen kant-en-klare oplossingen voor bestaan, vragen om een zorgvuldige analyse en een procesbenadering. Hierbij spelen we als verpleegkundigen en verzorgenden een cruciale rol. In deze workshop staan we stil bij onze specifieke rol in hete multidisciplinaire team en bij onze bijdrage aan het verminderen van de lijdensdruk van de patiënt en zijn omgeving.

W2. Overmatig drankgebruik

Myra van Heeringen, AIOS Verslavingsgeneeskunde, Jellinek Amsterdam

Het ouder wordende lichaam kan slechter tegen alcohol, het vergroot de kans op vallen en het heeft een interactie met veel medicijnen waardoor het effect ervan versterkt of juist verzwakt kan worden. Er is daarnaast een groter risico op verslaving. Tijdens deze workshop gaan we in op de werking en de gevolgen van alcohol, wanneer iemand te veel drinkt, hoe je dat herkent en hoe je het gesprek erover aangaat.

W3. Grip op probleemgedrag aan de hand van casusbesprekingen

Hans van Dam, docent en consulent hersenaandoeningen en eindigheidsvragen, Leusden

Probleemgedrag mag dan ontstaan bij gebrek aan alternatief, dat maakt de praktijk nog niet eenvoudig. Integendeel: dwingende achtergronden van gedrag, waar omgevingsinvloeden een centraal onderdeel van zijn, zetten aan tot nauwgezet kijken en analyseren. Deze workshop is volledig gericht op de praktijk. De bespreking van de casuïstiek leidt tot praktische handreikingen.

W4. Angst en depressie

Ronald Geelen, GZ-psycholoog, Thebe, Breda

Tijdens deze workshop gaan we dieper in op de achterliggende oorzaken van angststoornissen en depressie. Daarnaast bekijken we welke interventies, zoals gesprekstechnieken, je kunt inzetten.

W5. Persoonsgerichte zorg aan de oudere migrant

Jennifer van de Broeke, senior projectleider en adviseur Ouderen en gezondheid, Pharos, Utrecht

De training 'Zorgen doe je Samen' is gebaseerd op het culturele interview en bedoeld om persoonsgerichte zorg aan de oudere migrant te kunnen geven. Wie is de cliënt? Hoe was zijn of haar leven vóór de migratie naar Nederland? Welke gewoonten heeft hij/zij altijd gehad? In de workshop gaan we in op vragen die je aan de cliënt of aan de mantelzorger kunt stellen om de cliënt beter te begrijpen. Want als je meer kennis hebt van de (culturele) achtergrond van de cliënt, dan geeft het je meer richting voor het omgaan met onbegrepen gedrag. Ook gaan we in op de communicatie met de mantelzorger zelf en hoe je die kunt verbeteren.

W6. Omgaan met agressie

Hennie Snoeren, training en coaching voor ondersteuning en educatie aan professionals in de zorg, Tilburg

Als je spreekt over onbegrepen gedrag in de ouderenzorg is agressie een vorm die er erg uitspringt. Professionals in de zorg krijgen er veel mee te maken en toch is het een onderbelicht begrip. Vaak horen we 'het hoort er nu eenmaal bij'. Maar is dat wel zo? Wanneer spreekt men van agressie en wat is het eigenlijk? Tijdens deze dynamische workshop gaan we aan de slag met het effect van agressie op de werksfeer en veiligheid, herkenning en signalering, grenzen aangeven en handelen en natuurlijk de do's and don'ts.

Praktische informatie

Organisatie

Dit congres wordt georganiseerd door Congressen MetZorg.

Voor wie, wanneer en waar

Het congres is bestemd voor alle verpleegkundigen, verzorgenden en overige geïnteresseerden en vindt plaats op vrijdag 5 april 2019 van 9.30-16.30 uur in ReeHorst, Ede. Congrescentrum ReeHorst ligt op vijf minuten loopafstand van NS-station Ede-Wageningen. Ook is er voldoende parkeergelegenheid.

Kosten

De kosten bedragen € 165,- excl. btw (199,65 incl. btw) als je je aanmeldt vóór 1 maart 2019. Op en na 1 maart betaal je € 185,- excl. btw (223,85 incl. btw). De toegangsprijs is inclusief koffie/thee, een lunch, een afsluitende borrel, een congresmap en de hand-outs van de lezingen. Daarnaast krijgen de deelnemers een e-learningcursus, beschikbaar gesteld door onze kennispartner [E-nursing](#).

Aanmelden en annuleringsvoorwaarden

Je kunt je aanmelden tot 29 maart 2019. Bij annulering wordt € 25,- excl. btw in rekening gebracht. Annuleren kan alleen schriftelijk. Op en na 29 maart is annuleren niet meer mogelijk, wel kun je je toegangsbewijs overdragen aan een ander. De toewijzing van toegangsbewijzen en workshopindeling geschiedt op volgorde van binnenkomst. Je toegangsbewijs krijg je uiterlijk vijf dagen van te voren per post toegestuurd. Meld je aan via www.congressenmetzorg.nl.

Accreditatie

Accreditatie wordt aangevraagd bij het Accreditatiebureau Kwaliteitsregister V&V en Register Zorgprofessionals voor 5 punten.

Informatie

Heb je vragen over het congres of over je aanmelding? Bel dan met Congressen MetZorg, 030-7512487. Of stuur een e-mail naar info@congressenmetzorg.nl.